

Анастасія ХОМИЧ
студентка групи ЕА-21
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Метлушко О.В.

ВЗАЄМОВЗВ'ЯЗОК ІНФЛЯЦІЇ ТА БЕЗРОБІТТЯ

Для України як і для більшості розвинених країн, дослідження взаємозв'язку інфляції та безробіття є особливо актуальним на сьогоднішній день. Інфляційні процеси є досить складним явищем, спрогнозувати які майже неможливо. Високий рівень інфляції провокує відтік національного капіталу в інші країни, руйнує грошову систему, підриває рівень довіри до національної валюти, знижує можливості фінансування державного бюджету. В свою чергу, феномен безробіття – це одна з найгостріших проблем, з якими стикається сучасне суспільство. Надлишок безробітних зумовлює зменшення ВВП країни, скорочення податкових надходжень, падіння рівня життя, а далі й відтік робочої сили за кордон. Тому інфляцію та безробіття варто розглядати як основні макроекономічні проблеми, які потребують негайного вирішення з боку уряду, а саме вибору ефективних теоретичних засад для проведення обґрунтованої економічної політики.

Безробіття – це соціально-економічне явище, за якого частина економічно-активного населення не зайнята у сфері виробництва чи послуг, тобто не може знайти застосування своєї робочої сили.

Проявом інфляції в економіці є підвищення загального рівня цін на товари та послуги, знецінення національної грошової одиниці, дефіцит товарів, а також девальвація національної грошової одиниці [2, с. 234]. Інфляція – це один з найнебезпечніших процесів, які негативно впливають на фінанси та грошову систему загалом.

Монетарист Мілтон Фрідман вважав, що причини інфляції тісно пов'язані зі зростанням грошової пропозиції. Це призводить до підвищення попиту і цін, а зростання цін неминуче притягує за собою інфляцію. «Це небезпечна, – висловлювався М. Фрідман стосовно інфляції, – а інколи і фатальна хвороба; хвороба, яка, якщо її не вчасно зупинити, може зруйнувати суспільство» [5, с. 289].

Розрізняють прогнозовану та неочікувану інфляцію. Саме неочікувана інфляція веде до зростання безробіття. Це зумовлено тим, що інфляція призводить до зростання цін, яке в свою чергу впливає на кількість безробітних.

Таку ситуацію ми можемо побачити на прикладі України, а саме проаналізувавши дані про рівень інфляції та рівень безробіття в Україні за 2010-2017 рр. (рис.1, рис.2).

Починаючи з 2010 р. до 2012 р. рівень в інфляції в Україні почав знижуватися, що свідчить про певну стабілізацію економіки у тому періоді, але така ситуація почала різко змінюватися через низку чинників і станом на 2013-2015 рр. відбулося суттєве підвищення рівня інфляції. Протягом 2015-2016 рр., зважаючи на проведення поміркованої фіскальної і монетарної політики, певну стабілізацію у військовому протистоянні на сході країни та групу інших факторів, рівень інфляції в Україні знизився. У 2016-2017 рр. рівень інфляції знову почав зростати (рис.1).

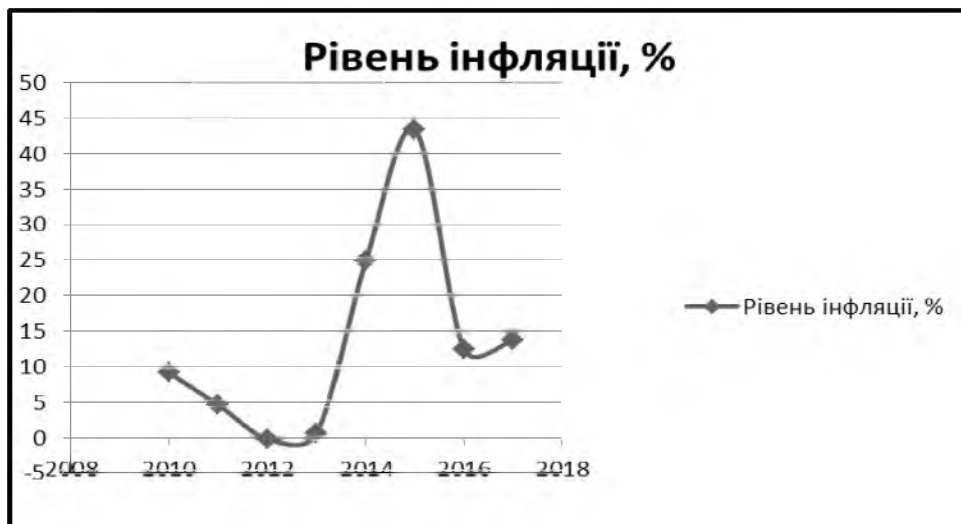

Рис. 1. Рівень інфляції в Україні за 2010-2017 рр., %
Джерело: автор склала самостійно на основі [3].

Впродовж 2010-2013 рр. динаміка рівня безробіття в Україні була спадною. Проте якщо у 2013 році рівень безробіття складав 7,2%, то вже у 2014 році цей показник зріс до 9,3%. Протягом наступного періоду (2014-2017 рр.) спостерігалася і зростаюча, і спадна динаміка цього показника, але загалом він зріс з 9,3% до 9,5% (рис. 2).

Рис. 2. Рівень безробіття населення у % до економічно активного населення України у віці 15-70 років
Джерело: автор склала самостійно на основі [3].

Якщо зіставити дані рис.1 і рис.2, то можна зробити висновок, що разом із ростом рівня інфляції у 2013-2014 рр. відбулося зростання рівня безробіття.

Інфляція має безпосереднє відношення до показників реальної заробітної плати. У 2013 році реальна середня заробітна плата в Україні становила 373 дол. США, а вже у 2014 році вона знизилася до 200 дол. США, хоч і номінально вона зросла від 2979 до 3149 гривень (табл.1). Причиною такої відмінності між номінальною і реальною заробітною платою є саме ріст показників інфляції у 2013-2014 рр.

Очевидно, що зниження реальної заробітної плати стало однією з основних причин підвищення рівня безробіття, адже значний відсоток українців відмовляється пропонувати свою працю в нашій країні за умов такого низького рівня середньої реальної зарплати.

Динаміка середньої заробітної плати в Україні за 2010-2017 роки

Рік	Заробітна плата	
	Гривень	Дол. США
2010	1982	249
2011	2370	297
2012	2752	344
2013	2979	373
2014	3149	200
2015	3661	153
2016	4482	165
2017	6273	224

Джерело: автор склала самостійно на основі [1;4]

Таким чином, дослідження взаємозв'язку інфляції та безробіття на прикладі України показало, що неочікувана інфляція безпосередньо впливає на рівень цін, тобто на купівельну спроможність українців та рівень їхньої заробітної плати, від яких в свою чергу залежить рівень безробіття. Саме це, на нашу думку, було причиною одночасного суттєвого зростання рівня безробіття та рівня інфляції в Україні у 2013-2014 рр.

Література:

1. Архів офіційного курсу долара США за 100 од., НБУ. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://charts.finance.ua/official/-/1/usd>
2. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч.- метод. посібник. - К.: Основа, 1998.
3. Офіційний веб-сайт Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
4. Показники середньої заробітної плати. Пенсійний фонд України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.pfu.gov.ua/category/poslugi/pensioneram/pokazniki-serednoyi-zarobitnoyi-plat-pensioneram/arhiv-zapitannya-vidpovidi-peremishhenim-pokazniki-serednoyi-zarobitnoyi-plat-pensioneram/>
5. Фридман М., Фридман Р. Свобода вибирати: Наша позиція / Пер. с англ. М.: Новое издательство, 2007. — 356 с. — (Библиотека Фонда «Либеральная миссия»).

Дар'я ХРОПОНЮК

факультет економіки та управління

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

викладач Сегеда Л.М.

ДІЯЛЬНІСТЬ НЕБАНКІВСЬКИХ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

На сьогодні в Україні склалася ситуація, за якої небанківські кредитно-фінансові установи ще не відіграють тієї позитивної ролі в економіці, якої від них можна було б очікувати. Їх участь у фінансовому посередництві та підтримці розвитку малого та середнього бізнесу практично непомітна.

Загалом, основним завданням небанківських кредитно-фінансових установ (НКФУ) є фінансування економічної діяльності та забезпечення ефективного перерозподілу капіталу в суспільстві. Саме ці установи мають на меті створювати зручні умови для ефективного функціонування реального сектору економіки та